

між теоретичним методично описовим забезпеченням і реальними умовами впровадження педагогічних технологій в шкільну практику профільного навчання.

В умовах педагогічного експерименту було вивчено сучасний стан використання педагогічних технологій навчання на профільному рівні в урочний час з географії та економіки у гімназії та ліцеї міста Києва. Учителі використовують педагогічні технології, проте не систематично, епізодично.

Було проведено анкетування учнів ліцею та вчителів географії та економіки експериментальних закладів загальної середньої освіти міста Києва. Аналіз анкет показав, що інноватикою цікавляться як педагогічна спільнота, так і здобувачі освіти, але традиційна структура уроку поки ще має переваги. Більшість учителів на роздоріжжі між минулим та майбутнім.

Виявлено методичні утруднення учителів щодо впровадження педагогічних технологій в освітній процес географії та економіки: низький інтерес, слабка матеріальна база шкіл, не бажання експериментувати, не вистачає часу. Узагальнено результат в авторську модель «Методика використання педагогічних технологій на уроках з економіки та курсів географії економічного спрямування в гімназії та ліцеї» та впроваджено в освітній процес гімназії та ліцею.

Доведено гіпотезу щодо впливовості педагогічних технологій на формування предметної (економічної) компетентності учнів гімназії та ліцею.

Результати наукового дослідження оприлюднено на сторінках фахових видань та на виступах круглих столів. Подано до друку рукопис розділу до методичного посібника «Методика компетентісно орієнтованого навчання курсів економічного спрямування в гімназії та ліцеї».

Наукові результати використовують на заняттях з економіки та економічної географії у базових (експериментальних) закладах на профільному рівні студенти-практиканти Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова під час проходження педагогічних практик; на семінарських заняттях у закладі вищої освіти; на майстер-класах та воркшопах у рамках студентської науки.

ТЕХНОЛОГІЧНЕ ПІДГРУНТЯ НАВЧАННЯ ЕКОНОМІКИ УЧНІВ ЛІЦЕЮ ТА ГІМНАЗІЇ У КОНТЕКСТІ ВПРОВАДЖЕННЯ STEM-ОСВІТИ

Н. О. Гончарова, кандидат пед. наук

Сьогодні, коли економіка вивчається лише на профільному рівні та на курсах економічного спрямування, важливим є не загубити основні її компоненти (формування системних економічних знань, умінь в учнів; формування компетентності підприємливості та фінансової грамотності) та інтегровано включити їх до навчання інших предметів, зокрема, у STEM-освіту. Цього року значущим для освітньої галузі, зокрема у навчанні географії економіки учнів ліцею та гімназії, стало затвердження «Типового переліку навчального-методичного забезпечення, засобів навчання та обладнання для навчальних кабінетів і STEM-лабораторій» та Концепції розвитку природничо-математичної освіти (STEM-освіти). Загалом, вчителям надано можливість визначати кількісний і якісний склад обладнання, що використовується в

освітньому процесі. А серед переліку засобів навчання та обладнання з'явилися 3D принтери, 3D ручки, окуляри/ шолом віртуальної реальності тощо. Впровадження STEM-освіти передбачає об'єднання зусиль вчителів-предметників (фізика, хімія, математика, біологія, географія, інформатика тощо) через побудову міжпредметних зв'язків та є невід'ємною складовою професійної компетентності вчителя, а також забезпечує формування життєвих компетентностей учнів.

Зазначимо, що STEM-освіта, яка побудована на принципах інтеграції, міждисциплінарності, трансдисциплінарності, використанні проєктної діяльності, інноваційних технологій, застосування системи BYOD, сприяє формуванню навичок XXI століття, формуванню іншомовної, цифрової та інших компетентностей НУШ, готує учнів до реального життя і навчання впродовж життя, сприяє самовираженню в культурі (STEM+Art = STEAM) тощо.

Однією з інноваційних технологій, що поступово завойовує освітній простір є технологія доповненої реальності. Результати дослідження «Стан розвитку економічної освіти в закладах загальної середньої освіти України» (2019 рік) показали, що 50,6% вчителів економіки та курсів економічного спрямування до сучасних засобів візуалізації навчального матеріалу відносять використання QR-кодів та технологію доповненої реальності. Так, використання даної технології поєднує в одному просторі реальний світ з віртуальним об'єктами, які створено комп'ютером.

У 2020 році, в умовах самоізоляції через Covid-19, весь світ перейшов на спілкування, навчання та роботу в Інтернет, що окрім нових можливостей створило й нові виклики. Затребуваними стали навички роботи з різноманітними онлайн платформами (Zoom, Meet, Skype, Google Classroom тощо), месенджерами (Viber, Telegram, Whats App тощо), підприємливість та фінансова грамотність.

ПРОФІЛІЗАЦІЯ ШКІЛЬНОЇ ЕКОНОМІЧНОЇ ОСВІТИ В УМОВАХ РЕФОРМУВАННЯ

О. В. Часнікова, кандидат пед. наук

Економічна освіта накладає відбиток на загальний світогляд людини, що впливає на його культурний рівень, сприяє виробленню адекватних уявлень про дійсність, що оточує. Вивчення економіки допомагає людині отримати більш повне уявлення про формування й розвиток суспільства, дає змогу сформувати цілісну картину навколишнього світу, визначити власну життєву позицію. Сьогодні досить велика увага приділяється економічній освіті не тільки учнів ліцею, а й учнів початкової школи, й учнів гімназії.

Разом з тим в нашій країні будується власна система профільної освіти. Профільне навчання трактується як форма диференціації та індивідуалізації за інтересами та проєктованою професією, що характеризується поглибленим вивченням певних предметних циклів. Профільне навчання в ліцеї – один із найважливіших компонентів модернізації загальної середньої освіти, одна з найбільш життєздатних освітніх реформ.